

Operadub.

Doel: Niet nadenken, maar volgen wat je wordt aangegeven. Kleine gegevens uitvergroten, en ze zo interessant maken.

Aantal spelers: 4: twee zangers, twee vertalers.

Vorm: Een opera wordt gezongen in gibberish (jabbertalk = onzintaal). Na elke gezongen zin wordt de zin vertaald door een vertaler (2 vertalers helemaal voor op het toneel aan weerszijden zodat ze het goed kunnen zien). Een structuur die je strikt moet proberen vol te houden (gezongen zin – vertaling – gezongen zin andere zanger – vertaling). Omdat het opera is wordt alles groots en meeslepend, het gaat meestal over liefde en dood en zo. Werk naar een grootse climax toe. Een ingegroeide teennagel is in opera al gauw een reden om je van kant te maken.

Deze vorm gaat ook weer over aangeven, kijken, invullen. De zangers beginnen om de beurt met een blind aanbod te doen, die worden ingevuld door de vertalers door er een interpretatie aan te geven. Naarmate de opera vordert worden de emoties groter, maar de aanboden blijven (meest) blind. Als iemand vertaalt “ik hou van jou”, en jij bent de aangesproken zanger, reageer dan met een willekeurige (niet-logische) grote emotie, bijvoorbeeld verdriet. De vertaler kijkt en ziet een droeve man/vrouw en als hij goed genoeg kijkt komen de woorden vanzelf: “had dat eerder gezegd, nu ben ik met Brunhilde getrouwd”. Zo verras je jezelf en het publiek – en dat is het doel van deze vorm.

Vraag aan publiek: kondig aan dat (bij gebrek aan boventitels) de opera live vertaald zal worden. Vraag liefst om een taal als houvast voor het gibberish. Verder kun je vragen om: een huishoudelijke handeling, een locatie, een klein dagelijks leed, etc. Alles wat een scène in gang kan zetten. “Een titel van een niet-bestaande opera”, is ook prima mogelijk, maar dan krijg je al gauw iets groots (“oorlog en liefde”). Ik heb een lichte voorkeur om met iets kleins te beginnen zodat je het uit kan vergroten.

Tips:

- Spreek goed van te voren af wie wie vertaalt
- Vertalers helemaal vooraan op toneel aan de zijkanten, zodat je het goed kunt zien.
- Zangers: vul niet te veel van te voren in, want je hebt toch geen controle over de betekenis van je woorden! Blinde aanboden zijn het leukst.
- Mooi is het als je in duet (tweestemmig) kunt eindigen – al is dat wat lastig met vertalen.
- Trek alle clichés die je kent uit de opera! Tierlantijntjes, drama, overdreven poses, de slechterik-lach, dikke sopranen, kleine macho tenortjes, Tristan/Isolde, etc. Hoe meer clichés hoe beter!
- Probeer te voorkomen dat het musical wordt (heeft ook met de pianist te maken)
- Zangers: vergeet niet te bewegen en fysieke (blinde) aanboden te doen!
- Je hoeft bij het begin van de scène nog niet met zijn tweeën op het toneel te staan.

Leuke blokkades voor heel af en toe:

- Korte jabberzinnen vertalen met hele lange vertalingen en v.v.
- Het tegenovergestelde vertalen van wat er te duidelijk wordt gezongen: Neeschudden → “ja”

De grootste valkuilen (waardoor de vorm al snel niet meer leuk is):

- Zangers gaan zingen voordat de vertaling van de vorige zin is geweest. Begrijpelijk in het vuur van de opera, maar het loopt direct spaak. Te voorkomen door je voor te nemen bij elke zin een andere emotie in te zetten.
- Niet groots en meeslepend zingen – dodelijk! Het is opera!

En natuurlijk, zoals bij elke vorm:

Heb lol. Accepteer wat de ander aanbiedt. Bezorg de ander(en) een goede tijd! Laat de vorm natuurlijk faliekant mislopen als die misloopt. Heb lol in het nog veel slechter maken van een slechte scène! Hou je nooit krampachtig vast aan een vorm. Gooi d'r in wat voor de hand ligt, al past dat eigenlijk niet.